

БІБЛІОТЕКА У ПРИЗМІ ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЙ: ТРАДИЦІЙНІ ТА МОДЕРНІ ПОСЛУГИ Й ОЧІКУВАННЯ КОРИСТУВАЧА

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

26–30 жовтня 2020 року

Харків

ХДУХТ

2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**БІБЛІОТЕКА У ПРИЗМІ ВЕБ-ТЕХНОЛОГІЙ:
ТРАДИЦІЙНІ ТА МОДЕРНІ ПОСЛУГИ
Й ОЧІКУВАННЯ КОРИСТУВАЧА**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

26–30 жовтня 2020 року

Харків
ХДУХТ
2020

УДК 021
ББК 78
Б19

Редакційна колегія:

Червко О.І., д.т.н., професор (відпов. ред.),
Янчева Л.М., к.е.н., професор (заст. відпов. ред.),
Михайлов В.М., д.т.н., професор (заст. відпов. ред.),
Бакуменко Л.Г., к.н. із соц. комунікацій (заст. відпов. ред.),
Ларіна А.В., заступник директора наукової бібліотеки,
Белінська Л.І., завідувачка сектору відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення,
Кухарьонук О.К., начальник ННЦНТ,
Коновалова Т.В., завідувач лабораторії ДН ННЦНТ,
Афоніна Т.М., керівник відділу організаційно-інформаційної роботи,
Жданович О.М., начальник Видавництва університету.

Рекомендовано до видання вченою радою ХДУХТ, протокол № 9 від 19.02.2020 р.

Бібліотека у призмі веб-технологій: традиційні та модерні

Б19 **послуги й очікування користувача** : Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція, 26–30 жовтня 2020 року : [матеріали] / редкол. : О. І. Червко [та ін]. – Х. : ХДУХТ, 2020. – 108 с.

ISBN 978-966-405-506-9

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції із питань сучасного розвитку бібліотек та надання новітніх послуг користувачам через застосування веб-технологій. Збірник розраховано на фахівців у галузі бібліотечної справи та вищої освіти.

УДК 021
ББК 78

Видається в авторській редакції

ISBN 978-966-405-506-9

© Харківський державний
університет харчування та торгівлі

ЗМІСТ	
<i>Бакуменко Л. Г.</i> ПРОФЕСІЯ БІБЛІОТЕКАРЯ: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ АСПЕКТ	3
<i>Бакуменко Л. Г., Геворкян Л. Г.</i> НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ ДАНИХ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ВИКОРИСТАННЯ В НАУКОВІЙ ТА НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	12
<i>Безпала О. О., Бакуменко Л. Г.</i> БІБЛІОТЕЧНІ КОРПОРАТИВНІ МЕДІА: ЩЕ ОДИН КРОК НАЗУСТРІЧ	21
<i>Безпала О. О., Бакуменко Л. Г.</i> ЧИ СВІДОМА НАША СВІДОМІСТЬ	26
<i>Белінська Л. І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ БАЗ ДАНИХ БІБЛІОТЕКИ У ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ КОРИСТУВАЧІВ	31
<i>Влащенко Л. Г., Нікітенко О. М.</i> РОБОТА З АНТИПЛАПАТНОЮ СИСТЕМОЮ: РЕЗУЛЬТАТИ І ВИСНОВКИ	38
<i>Горальчук А. Б., Омельченко С. Б.</i> НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ В ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	41
<i>Грецьєва Н. В., Самохвалова О. В., Олійник С. Г.</i> РОЛЬ БІБЛІОТЕКИ У СПРІЯННІ АКАДЕМІЧНИЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ТА НАУКОВОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ХАРЧОВОЇ ГАЛУЗІ	47
<i>Грищенко Т. Б., Нікітенко О. М.</i> КОМУНІКАЦІЇ У БІБЛІОТЕЦІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	51
<i>Дейниченко Г. В., Дмитревський Д. В., Горєлков Д. В., Червоний В. М.</i> РОЛЬ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ БІБЛІОТЕК В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	56
<i>Дейниченко Г. В., Горєлков Д. В., Червоний В. М., Дмитревський Д. В.</i> ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН СЕРВІСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ»	60
<i>Єсінова Н. І., Лисак Є. Ю.</i> РОЗВИТОК ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	64

УДК 027.7:[001.891:343.72]

РОБОТА З АНТИПЛАГІАТНОЮ СИСТЕМОЮ: РЕЗУЛЬТАТИ І ВИСНОВКИ

Влащенко Людмила Георгіївна,

заступниця директорки наукової бібліотеки,
Харківський національний університет радіоелектроніки

Нікітенко Олександр Миколайович,

кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент
кафедри Метрології та технічної експертизи,

Харківський національний університет радіоелектроніки

***Анотація.** Описано досвід роботи з антиплагіатною системою Unischek з точки зору користувача. Розглянуто переваги та недоліки цієї системи. Наголошено, що для привчання студентів до дотримання академічної доброчесності варто застосовувати антиплагіатні системи під час написання рефератів та курсових робіт.*

***Ключові слова:** плагіат, антиплагіатна система, академічна доброчесність.*

РАБОТА С АНТИПЛАГИАТНОЙ СИСТЕМОЙ: РЕЗУЛЬТАТЫ И ВЫВОДЫ

Влащенко Людмила Георгиевна,

заместитель директора научной библиотеки,
Харьковский национальный университет радиоэлектроники

Никитенко Александр Николаевич,

кандидат технических наук, старший научный. сотрудник, доцент
кафедры Метрологии и технической экспертизы,

Харьковский национальный университет радиоэлектроники

***Аннотация.** Описан опыт работы с антиплагиатной системой Unischek с точки зрения пользователя. Рассмотрены преимущества и недостатки этой системы. Отмечено, что для приучения студентов к соблюдению академической добродетели*

следует применять антиплагиатные системы при написании рефератов и курсовых работ.

Ключевые слова: плагиат, антиплагиатная система, академическая добродетель.

WORK WITH ANTIPLAGIARISM SYSTEM: RESULTS AND CONCLUSION

Vlaschenko Lyudmila Georgievna,

Deputy Director of the Scientific Library,
Kharkiv National University of Radio Electronics

Nikitenko Alexander Nikolaevich,

candidate of technical sciences, senior scientific employee, associate professor of the Department of Metrology and Technical Expertise,
Kharkiv National University of Radio Electronics

***Abstract.** The experience of working with the anti-plagiarism system Unicheck from the user's point of view is described. The advantages and disadvantages of this system are considered. It is emphasized that to teach students to observe academic integrity, anti-plagiarism systems should be used when writing essays and term papers.*

***Keywords:** plagiarism, anti-plagiarism system, academic integrity.*

У Харківському національному університеті радіоелектроніки вже понад рік введено в дію антиплагіатну систему Unicheck.

Раніше незалежно одне від одного бібліотекою і студентським загоном «Програміст» переймалися протидією плагіату.

Студентський загін «Програміст» намагався створити програму, яка перевіряла б електронні тести на наявність збігів.

Бібліотека здійснювала тестування різних антиплагіатних систем, як комерційних, так і вільного доступу з метою визначення найбільш придатної для університету.

Серед комерційних антиплагіатних систем тестували дві: польська розробка Strike Plagiarism і українська розробка Unicheck. Результати тестування обох систем збіглися з похибкою 3%, хоча Strike Plagiarism має значно кращу можливість збирання статистичних даних за результатами перевірки текстів. Однак перевірка робіт, які подаються до міжнародних журналів та конференцій перевіряють за допомогою системи EasyChair.

У 2019 році керівництвом університету було прийнято рішення про закупівлю та впровадження антиплагіатної системи Unicheck. Ця система, як і інші антиплагіатні системи, перевіряє лише збіг ланцюжків слів, виявляє заміну символів, але відразу ж прописують у документації, якщо роботу оформлено в LaTeX, там заміну символів не вважають такою, бо ця система сама замінює і (0456) на і (0069), і з цього збігу отримують результати.

За наказом по університету перевірку атестаційних робіт здобувачів ступенів «бакалавр» та «магістр» на плагіат здійснює експерт з числа досвідчених штатних працівників профільної кафедри.

Експерт вводить текст роботи в антиплагіатну електронну систему, перевіряє роботу на наявність плагіату та формує експертний висновок, який додається до атестаційної роботи, хоча це має робити сам автор роботи. Експертний висновок передають керівникові проєкту для подальшого його покращення.

Результати роботи антиплагіатної системи не зовсім правильно визначають академічну доброчесність авторів роботи.

Академічна доброчесність означає, що в процесі навчання чи досліджень, студенти, викладачі та науковці керуються, передусім, принципами чесності, чесною праці та навчання.

Відповідно до визначення Міжнародного центру академічної доброчесності академічну доброчесність слід визначати як відданість, навіть за скрутних умов, таким цінностям: чесність; довіра; справедливість; повага; відповідальність; сміливість.

Академічна доброчесність стосується не лише якості освіти – вона впливає на те, яких громадян виховує система вищої освіти в країні, які цінності закладають під час навчання в університеті та яким є «секрет успіху» в суспільстві.

Для того щоб визначитися з тим, що таке плагіат, варто у першу чергу звернутися до діючого законодавства. Згідно ст. 50 Закону «Про авторське право та суміжні права».

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю чи частково, чужого твору під іменем особи, котра не є автором цього твору. Іншими словами: плагіат – практика незаконного використання чужих слів чи ідей у вигляді власних. За порушення авторських прав передбачається карна та громадська відповідальність.

Види порушень академічних норм в освітньому середовищі: плагіат, таємна змова, фальсифікація, реплікація, републікація, рерайт, компіляція [1].

Багато студентів знають, що плагіат є серйозним порушенням наукової етики, хоча є й ті, хто цього не знає.

На жаль перевірка на плагіат лише атестаційних робіт не привчає студентів до дотримання академічної доброчесності через те, що атестаційні роботи виконуються на випускних курсах.

Для привчання студентів до дотримання академічної доброчесності варто застосовувати антиплагіатні під час написання рефератів та курсових робіт.

Список використаних джерел:

1. Анашкина Е. В. Проблема нарушения Академических норм при компьютерном контроле знаний в высших учебных заведениях / Анашкина Е. В., Валяева Е. Ф. // GESJ: Education Science and Psychology 2014 | No.6(32)

УДК 004.65:025.5:001.891

НАУКОМЕТРИЧНІ БАЗИ В ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Горальчук Андрій Богданович,

доктор технічних наук,

професор кафедри харчових технологій в ресторанній індустрії,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Омельченко Світлана Борисівна,

кандидат технічних наук, доцент кафедри харчових технологій в
ресторанній індустрії,

Харківський державний університет харчування та торгівлі

***Анотація.** Наведено інформацію стосовно пошуку статей для планування та проведення наукових досліджень, програмних засобів, які дозволяють управляти бібліографічною інформацією. Розглянуто основні дії, інструменти та програмні засоби, які дозволять організувати роботу так, щоб проект був успішним та сучасним. Розглянуто використання програмних засобів для управління бібліографічною інформацією, які рекомендують основні наукометричні бази Scopus та Web of Science є Mendeley*